

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/67/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119205448
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119205448.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: S. D., H.. X.X.XXXX, C. C. XX, XXX XX S., zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, o primerané finančné zadost'učinenie 544,18 eur takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 200 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.
- III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 18.3.2019 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 544,18 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 Csp 53/2017 rozsudkom zo dňa 9.1.2018 v spojení s opravným uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 12 Csp 53/2017 z 19.3.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 47/2018 z 18.12.2018 bol v postavení spotrebiteľa úspešný v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadost'učinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Primerané zadost'učinenie požadoval vo výške 544,18 eur, o ktoré sa chcel žalovaný na jeho úkor obohatiť. Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Namietol nedostatok právomoci súdu, nakoľko strany uzatvorili rozhodcovskú doložku. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadost'učinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobca neodôvodnil vznesený nárok, pričom je potrebné prihliadať aj na závažnosť ujmy. Dôvodil, že priznanie finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Namietal zneužívanie inštitútu primeraného zadost'učinenia. Konštatoval, že žalobca nezaplatil svoj dlh a primerané finančné zadost'učinenie nie je náhradou škody ani bezdôvodným obohatením. Navrhol žalobu zamietnuť.

3. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

4. Podľa § 219 ods. 3 C.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré súdu predložili alebo označili účastníci konania. Dokazovanie vykonal žalobou, rozhodnutiami všeobecných súdov označených stranami, vyjadrením žalovaného, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 12 Csp 53/2017 zo dňa 9.1.2018 v spojení s opravným uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 12 Csp 53/2017 z 19.3.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 47/2018 z 18.12.2018 bol terajší v postavení spotrebiteľa úspešný v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy v právnej veci žalobcu S. D., H.. X.X.XXXX proti žalovanému BENCONT COLLECTION, a. s. súd rozhodol, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere č. 0580694207 a žalobcovi zároveň priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Opravným uznesením sp. zn. 12 Csp 53/2017 zo dňa 19.3.2018 bolo opravené číslo konania na prvej strane vyššie uvedeného rozsudku tunajšieho súdu.

8. Krajský súd v Prešove vyššie uvedený rozsudok potvrdil, pričom stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

9. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

10. Je nepochybné, že vyššie uvedená úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

11. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

12. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

13. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

14. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len

"neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

19. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

20. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

21. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

22. Súd prvej inštancie sa najskôr zaoberal námietkou žalovaného týkajúcej sa nedostatku právomoci, keďže vec mala byť podľa názoru žalovaného prejednaná pred rozhodcovským súdom. Na tomto mieste je nutné uviesť, že rozhodcovská doložka je len súčasťou zmluvy o úvere vyhotovenou samotným žalovaným, teda je zrejmé, že žalobca nemal možnosť ovplyvniť jej obsah (§ 53 ods. 2 OZ). V zmysle § 53 ods. 2 OZ teda platí fikcia o tom, že rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú, opak by musel preukázať dodávateľ, teda v danom prípade žalovaný. Aj Ústavný súd ČR v náleze II. US 2164/10 zo dňa 1.11.2011 uviedol, že v rozhodcovskom konaní ide o vyjasnenie a urovnanie vzájomných práv, ktoré sa realizujú činnosťou rozhodcu v zastúpení strán, ktoré na rozhodcu zmluvou delegovali svoju vôľu. Preto rozhodcovské konanie nie je konaním súdneho typu a to vedie k prísnejšiemu nazeraniu na rozhodcovskú doložku a jej náležitosti tak, aby nepredstavovali neprímerané podmienky v spotrebiteľských zmluvách a teda nevyvolávali nerovnováhu medzi účastníkmi konania a nevedli k značnej procesnej nevýhode jedného z účastníkov. Táto procesná nerovnováha môže spočívať aj v zbavení spotrebiteľa ochranných ustanovení právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa napr. formou rozhodovania na základe zásad spravodlivosti. Problematikou platnosti rozhodcovskej zmluvy formulovanej žalovaným sa už zaoberali sudy vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení Krajského súdu v Prešove 21CoE 89/2013-34 zo dňa 19.6.2013 alebo Krajského súdu v Trenčíne 4CoE 273/2012 zo dňa 22.8.2013. Sudy v nich poukázali na to, že súdna kontrola rozhodcovskej zmluvy/doložky platí aj v prípade, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší boli vyjadrený v samostatných listinách, pričom sám žalovaný uvádza, že tomu tak nebolo. Niet dôvodu vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy ani ak je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv/doložiek, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

23. Čo sa týka samotného primeraného finančného zadostučinenia súd prvej inštancie konštatuje, že vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákomom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

24. V prejednávanej prípadе však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z právoplatného rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 12 Csp 53/2017 zo dňa 9.1.2018, ktorý je právoplatný, nepochybne vyplýva, že napadnutá dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatná. Žalovaný sa na základe zmluvy o úvere mienil na úkor v tomto konaní žalobcu obohatiť o sumu 544,18 eur (žalovaným požadovaných 1.540 eur - poskytnutých 995,82 eur), teda sa snažil od žalobcu získať financie bez protihodnoty.

25. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa §

3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

26. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

27. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia v sume 200 eur súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikateľ v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

28. Vzhľadom na to, že žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni mohol uplatňovať na základe absolútne neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy aj sumu 544,18 eur, vyvolal ňoho stav právnej neistoty, ktorý mohol/musel riešiť podanou žalobou.

29. Súd prvej inštancie ďalej dôvodí, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak (hoci aj minoritne) funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

30. Je potrebné tiež akcentovať, že nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobcu (v kontrakčnom procese dlžníka) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontrakčnom procese veriteľa), kto porušil spotrebiteľského práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Úspešnosť žalobcu v spore o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy nebola sporná, teda došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

31. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 200 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Súd preto priznal žalobcovi reflektujúcu zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadosťučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv vo výške, ktorá predstavuje ani nie 50 % zo sumy, o ktorú sa mohol v tomto konaní žalovaný obohatiť.

32. Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu, ako spotrebiteľa, dôsledkom takéhoto porušenia je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobcovi priznané primerané finančné zadosťučinenie.

33. Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

34. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

36. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.